

Standardy Ochrony Małoletnich w Zespole Szkół Specjalnych nr 3

w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w Krakowie

Preambuła

VITA INFANTIS BONUM SUPERIUS

Zespół Szkół Specjalnych nr 3 z siedzibą w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w Krakowie, kierując się naczelną zasadą obowiązującą wszystkie osoby zatrudnione w szpitalu, brzmiącą: VITA INFANTIS BONUM SUPERIUS (łac. Życie dziecka najwyższym dobrem), obliguje pracowników szkoły do troski o godność dziecka i poszanowanie jego praw. W swoich działaniach kierują się oni przede wszystkim troską o bezpieczeństwo oraz wszechstronny rozwój małego. Działania te realizują w zgodzie z aktualnymi przepisami, w tym obowiązkiem ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Podstawa prawna

Szkoła, kierując się nadrzędną wartością, jaką jest dobro małych uczniów, zgodnie z art. 22b oraz 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 z późniejszymi zmianami) wprowadzonymi przez art. 7 pkt 6 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2023.1606) zmieniającej m.in. ustawę z dnia 15 lutego 2024 r. przyjmuje standardy ochrony małych, które określają prawidłową relację między uczniem a personelem szkoły.

Spis treści

Rozdział I:	Definicje podstawowych pojęć
Rozdział II:	Zasady rekrutacji pracowników szkoły oraz dopuszczenia innych osób do pracy z małymi
Rozdział III:	Zasady zapewniające bezpieczną relację między uczniem a personelem szkoły
Rozdział IV:	Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małego
Rozdział V:	Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku małych
Rozdział VI:	Zasady dostępu małych do Internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami
Rozdział VII:	Zasady monitorowania i aktualizacji Standardów oraz zasady przygotowania pracowników szkoły do ich stosowania
Rozdział VIII:	Postanowienia końcowe

Rozdział I

Definicje podstawowych pojęć

§ 1.

1. Pracownik - osoba zatrudniona w Zespole Szkół Specjalnych nr 3 w USD w Krakowie.
2. Małoletni - każda osoba od urodzenia do ukończenia 18 roku życia.
3. Opiekun małegoletniego - jego rodzic lub opiekun prawny.
4. Krzywdzenie dziecka - popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym jego opiekunów, rówieśników, pracownika szkoły oraz pracownika szpitala, w którym zorganizowana jest szkoła. Krzywdzeniem jest:
 - **Przemoc fizyczna** – działanie wobec dziecka, które powoduje uraz fizyczny, na przykład: bicie go, szarpanie, popychanie, zadawanie bólu, grożenie, kopanie.
 - **Przemoc psychiczna** – przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja z dzieckiem obejmująca zarówno działanie, jak i zaniechanie, na przykład: niedostępność emocjonalna, ignorowanie potrzeb dziecka, zawstydzanie, upokarzanie, straszenie. Przemocą jest także, nieodpowiednia socjalizacja, czy narażanie dziecka na bycie świadkiem przemocy.
 - **Przemoc seksualna** – każda czynność seksualna podejmowana z dzieckiem poniżej 15. roku życia, m.in.: zachęcanie dziecka do rozbierania się, zachęcanie dziecka do wysyłania nagich zdjęć, dotykania się w miejsca intymne, zwracanie uwagi na intymne miejsca dziecka, zawstydzanie dziecka tematyką seksualną, grooming.
 - **Przemoc rówieśnicza** – ze szczególnym uwzględnieniem formy przemocy online, na przykład: szydzenie z wyglądu, z choroby, z dysfunkcji, dysponowanie wizerunkiem bez zgody rówieśnika, namawianie do przestępstwa, wyśmiewanie, używanie przemocy fizycznej.
 - **Zaniedbanie** – stałe/ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka w tym potrzeb emocjonalnych, na przykład: zaniedbanie obszarów opieki zdrowotnej, edukacji, odżywiania czy zapewnienia bezpiecznych warunków życia.
5. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małegoletnich - wyznaczony przez dyrektora szkoły pracownik nadzorujący realizację Standardów Ochrony Małegoletnich.
6. Osoba odpowiedzialna za Internet - wyznaczony przez dyrektora szkoły pracownik nadzorujący bezpieczne korzystanie z Internetu przez uczniów podczas zajęć szkolnych.
7. Dane osobowe - wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małegoletniego.

Rozdział II

Zasady rekrutacji pracowników szkoły oraz dopuszczenia innych osób do pracy z małoletnimi

§ 2

1. Rekrutacja pracowników w szkole odbywa się według zasad, które obejmują ocenę merytorycznego przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi oraz sprawdzenie ich referencji.
2. Dyrektor szkoły zobowiązany jest do weryfikowania nowego personelu szkoły poprzez pobranie od kandydata informacji z Krajowego Rejestru Karnego (KRK) oraz sprawdzenie, czy jego dane nie figurują w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym (RSPTS) i Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych (CROD).
3. Przed dopuszczeniem innej osoby nie będącej pracownikiem szkoły do działalności związanej z: wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu, realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi, pracodawca uzyskuje informacje, czy dane osoby dopuszczanej do jednej z w/w działalności, są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym. Osoba, która ma być dopuszczona do w/w działań przedkłada dyrektorowi szkoły informacje z Krajowego Rejestru Karnego.

Rozdział III

Zasady zapewniające bezpieczną relację między uczniem a personelem szkoły

§ 3

Nadrzędą ideą szkoły jest kierowanie się dobrem dziecka wyrażone poprzez szacunek wobec niego i uwzględnienie jego indywidualnych potrzeb. Pracownicy szkoły podejmują działania w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Zarówno pracownicy jak i współpracownicy szkoły realizujący jej zadania zobligowani są respektować zasady kształtujące bezpieczne relacje między uczniem a personelem szkoły.

§ 4

Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dziecka jakichkolwiek zachowań przemocowych, które naruszają przepisy prawa, powodując jednocześnie naruszenie szeroko pojmowanego dobra i interesu dziecka, jego prawa do pełnego bezpieczeństwa i optymalnego rozwoju.

§ 5

Naczelne zasady bezpiecznych relacji między małoletnim a personelem szkoły, stanowią, iż niedopuszczalne jest przejawianie wobec dziecka zachowań, które:

1. Narażają dziecko na utratę życia, zdrowia lub mienia.
2. Naruszają godność dziecka, jego nietykalność cielesną lub wolność.
3. Dyskryminują dziecko ze względu na płeć, rodzinę, miejsce pochodzenia, wyznanie, orientację seksualną czy poglądy polityczne, bądź z jakichkolwiek innych powodów.
4. Powodują szkody na zdrowiu psychicznym lub fizycznym dziecka, wywołują cierpienie lub poczucie krzywdy.

5. Ograniczają lub pozbawiają dziecko dostępu do działań z zakresu edukacji, wychowania i opieki realizowanych przez szkołę.
6. Naruszają prywatność, wzbudzają poczucie zagrożenia, poniżania i nękania zarówno w formie jawnej jak i ukrytej, bezpośrednio czy przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.
7. Stawiają nieadekwatne wymagania, prezentują treści nieodpowiednie dla jego wieku lub sytuacji.
8. Ujawniają wrażliwe informacje o dziecku (dotyczące wszystkich obszarów funkcjonowania dziecka) osobom nieuprawnionym.
9. Są wyrazem przekraczania kompetencji nauczyciela i przekraczania nietykalności fizycznej dziecka (relacje romantyczne lub seksualne z dziećmi).
10. Mogą być oznaką stronniczości lub przyczyną nierównego traktowania dziecka.
11. Demoralizują dziecko poprzez stosowanie w jego obecności lub udostępnianie mu niedozwolonych środków (wulgaryzmy, alkohol, narkotyki lub inne środki psychoaktywne, tytoń).

Rozdział IV

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

§ 6

1. Pracownicy szkoły dysponują niezbędną wiedzą z zakresu rozpoznawania czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich.
2. Pracownicy szkoły znają i stosują zasady bezpiecznych relacji między pracownikiem szkoły a uczniem oraz między uczniami.

§ 7

W przypadku podjęcia przez pracownika szkoły podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek przekazania informacji lekarzowi prowadzącemu dziecko oraz sporządzenia notatki ze zdarzenia (zał. 1). W dalszej kolejności pracownik przekazuje podpisaną przez lekarza notatkę ze zdarzenia osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich, która sporządza kartę interwencji (zał. 2) oraz powiadamia wychowawcę oddziału.

§ 8

Dalsze czynności – zawiadamianie odpowiednich służb, ewentualnie wszczęcie procedury Niebieskiej Karty należą do kompetencji służb medycznych.

§ 9

Osoba zgłaszająca problem informuje dziecko i rodziców/opiekunów prawnych o należnych im prawach oraz o organizacjach i możliwościach udzielenia pomocy dziecku i rodzinie.

§ 10

Wszyscy pracownicy szkoły, którzy w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych posiadają informacje o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, zobowiązani są do zachowania tych informacji w tajemnicy wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 11

Wychowawca oddziału monitoruje sytuację i dobrostan ucznia, ściśle współpracuje z pracownikami służby zdrowia.

§ 12

Procedury postępowania w sytuacji podejrzenia występowania przemocy domowej :

Pracownik szkoły, który podejrzewa krzywdzenie dziecka w środowisku domowym wykonuje następujące czynności:

1. Rozmowa z dzieckiem i obserwacja (zwrócenie uwagi na jego zachowanie przed wizytą członków rodziny, w czasie spotkania i po wizycie, reakcje dziecka na propozycje przepustki na weekend, stan dziecka po rozmowach telefonicznych, zachowanie dziecka w różnych kontaktach społecznych).
2. Poinformowanie lekarza prowadzącego dziecko o podejrzeniach, sporządzenie notatki ze zdarzenia, ustalenie zakresu współpracy szkoły z oddziałem w zaistniałej sytuacji, powiadomienie niekrzywdzącego rodzica/opiekuna prawnego.
3. Poinformowanie osoby odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich o podejrzeniach.
4. Poinformowanie dziecka o przysługujących mu prawach i możliwościach pomocy (ośrodki pomocy, punkty konsultacyjne, poradnie) – zał. 5

Procedury postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka przez pracownika szkoły:

Pracownik szkoły, który podejrzewa krzywdzenie dziecka przez innego pracownika szkoły wykonuje następujące czynności:

1. Osoba która podejrzewa/zaobserwowała krzywdzenie dziecka zgłasza ten fakt dyrektorowi szkoły osobiście w trybie natychmiastowym.
2. Po zbadaniu okoliczności zdarzenia dyrektor szkoły sporządza notatkę służbową.
3. Dyrektor powiadamia podejrzanego o wszczęciu dochodzenia w sprawie i odsuwa go od zajęć z dziećmi.
4. Dyrektor kieruje sprawę do Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Wojewodzie Małopolskim oraz do organów ścigania.

Procedury postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecko przez inną osobę niż pracownik szkoły :

Pracownik szkoły, który podejrzewa krzywdzenie dziecka przez inną osobę niż pracownik szkoły wykonuje następujące czynności:

1. Rozmowa z dzieckiem dotycząca okoliczności zdarzenia.
2. Poinformowanie lekarza prowadzącego dziecko o podejrzeniach, sporządzenie notatki ze zdarzenia, ustalenie zakresu współpracy szkoły z oddziałem szpitalnym w zaistniałej sytuacji.
3. Powiadomienie rodzica/opiekuna prawnego o zajściu.
4. Poinformowanie osoby odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich o zdarzeniu.

Rozdział V

Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku małoletnich

§ 13

1. W szkole przestrzegane są najwyższe standardy ochrony danych osobowych uczniów oraz ochrony ich wizerunku, zgodnie z którymi zabronione jest utrwalanie, upublicznianie i udostępnianie wizerunku ucznia osobom i instytucjom, które nie są do tego uprawnione.
2. Dane osobowe uczniów są wykorzystywane wyłącznie w celach, do których zostały udostępnione.
3. Publikacja wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (np. fotografia, nagranie audio-video) wymaga pisemnej zgody rodzica (zał. 3)

Rozdział VI

Zasady dostępu małoletnich do Internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami

§ 14

1. W czasie zajęć dydaktyczno-wychowawczych szkoła umożliwia dzieciom dostęp do szpitalnej sieci internetowej.
2. W szkole powołana jest osoba nadzorująca bezpieczne korzystanie z Internetu przez uczniów podczas zajęć szkolnych. Jest ona również odpowiedzialna za instalowanie programów antywirusowych na szkolnych komputerach oraz zgłaszanie problemów do Działu Informatyki Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego.
3. Szkoła ściśle współpracuje z ekspertem ds. bezpieczeństwa cyfrowego w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym.
4. W szkole prowadzone są cykliczne działania profilaktyczne z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu przeznaczone dla uczniów i pracowników szkoły.

§ 15

Nauczyciele podczas zajęć szkolnych zobowiązani są podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed kontaktem z treściami, które stanowią zagrożenie dla ich rozwoju.

Rozdział VII

Zasady udostępniania Standardów rodzicom i opiekunom prawnym dziecka

§ 16

1. Standardy udostępnione są do wglądu rodzicom i opiekunom prawnym małoletnich na stronie internetowej Zespołu Szkół Specjalnych nr 3 oraz w salach zabaw, bibliotece szkolnej, pokoju nauczycielskim i sekretariacie szkoły.
2. Informacje dotyczące standardów przekazywane są rodzicom i opiekunom prawnym dziecka przez wychowawców oddział, wychowawców zajęć pozalekcyjnych i nauczycieli wychowania przedszkolnego.

Rozdział VIII
Zasady monitorowania i aktualizacji Standardów oraz zasady przygotowania
pracowników szkoły do ich stosowania

§ 17

Pracownicy szkoły uczestniczą w szkoleniach dotyczących Standardów Ochrony Małoletnich

§ 18

1. Co najmniej raz na dwa lata dokonany zostaje przegląd Standardów w celu ich aktualizacji i dostosowania do aktualnych potrzeb i przepisów.
2. Dyrektor szkoły wyznacza zespół monitorujący realizację Standardów w szkole, który opracowuje ich ewentualne zmiany.
3. Dyrektor szkoły wyznacza osobę/zespół odpowiedzialny za zapoznanie pracowników z obowiązującymi Standardami.
4. Osoba/zespół organizuje szkolenie pracowników, którzy następnie podpisują stosowne oświadczenie (zał. 4).

Rozdział IX
Postanowienia końcowe

§ 19

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie Standardów Ochrony Małoletnich następuje w sposób dostępny dla pracowników szkoły oraz poprzez umieszczenie ich na stronie internetowej szkoły.